PIRMĀS INSTANCES TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta paplašinātā sastāvā)
2006. gada 31. maijā *

Lieta T-354/99

Kuwait Petroleum (Nederland) BV, Roterdama (Nīderlande), ko pārstāv P. Matijsens [*P. Mathijsen*], advokāts,

prasītāja,

ko atbalsta

Nīderlandes Karaliste, ko sākotnēji pārstāvēja M. Fīrstrā [*M. Fierstra*], pēc tam — H. Sevenstere [*H. Sevenster*], pārstāvji,

persona, kas iestājusies lietā,

* Tiesvedības valoda — holandiešu.

pret

Eiropas Kopienu Komisiju, ko sākotnēji pārstāvēja G. Rozē [*G. Rozet*] un H. Speijarts [*H. Speyart*], pēc tam — Rozē un H. van Vlīts [*H. van Vliet*], pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

atbildētāja,

par prasību daļēji atcelt Komisijas 1999. gada 20. jūlija Lēmumu 1999/705/EK par Nīderlandes valsts atbalstu 633 Nīderlandes degvielas uzpildes stacijām, kas atrodas Vācijas robežas tuvumā (OV L 280, 87. lpp.).

EIROPAS KOPIENU PIRMĀS INSTANCES TIESA
(otrā palāta paplašinātā sastāvā)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs J. Pirungs [*J. Pirrung*], tiesneši A. V. H. Meijs [*A. W. H. Meij*], N. Dž. Forvuds [*N. J. Forwood*], I. Pelikānova [*I. Pelikánová*] un S. S. Papasavs [*S. S. Papasavvas*],
sekretārs J. Plingerss [*J. Plingers*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un tiesas sēdi 2005. gada 22. novembrī,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

Prāvas priekšvēsture

1 Sākot no 1997. gada 1. jūlija akcīzes nodoklis, ko iekasē Nīderlandē par degvielu, dīzeļdegvielu un sašķidrināto gāzi, tika paaugstināts attiecīgi par 0,11 Nīderlandes guldeņiem (NLG), NLG 0,05 un NLG 0,08 par litru. Tomēr, apzinoties, ka šī nodokļa paaugstināšana rada zaudējumus Nīderlandes degvielas uzpildes staciju — it īpaši to, kas atrodas Vācijas robežas tuvumā, — apsaimniekotājiem, Nīderlandes likumdevējs 1996. gada 20. decembra likuma *Wet tot wijziging van enkele belastingwetten c.a.* (likums, ar ko groza atsevišķus nodokļu likumus, *Stbl.* 1996, 654. lpp.) VII pantā paredzēja iespēju veikt pagaidu pasākumus, lai pierobežas zonā samazinātu atšķirību starp tiem akcīzes nodokļa tarifiem, kas izriet no minētās nodokļa paaugstināšanas, un akcīzes izdevumiem par vieglajām eļļām, kas pastāv Vācijā.

2 Tādējādi Nīderlandes Karaliste 1997. gada 21. jūlijā pieņēma *Tijdelijke regeling subsidie tankstations grensstreek Duitsland* (pagaidu tiesiskais regulējums par subsīdijām degvielas uzpildes stacijām, kas atrodas Vācijas robežas tuvumā, *Stcrt.* 1997, 138. lpp.), kas grozīts ar 1997. gada 15. decembra ministrijas dekrētu (*Stcrt.* 1997, 241. lpp., turpmāk tekstā — "Pagaidu regulējums"). Šajā regulējumā, kas stājās spēkā ar atpakaļejošu datumu no 1997. gada 1. jūlija, bija paredzēts piešķirt subsīdijas NLG 0,10 apmērā par katru piegādāto degvielas litru apsaimniekotājiem, kas atrodas līdz 10 km attālumā no Nīderlandes un Vācijas robežas, un NLG 0,05 apmērā par katru piegādāto degvielas litru apsaimniekotājiem, kas atrodas no 10 km līdz 20 km attālumā no šīs robežas.

3 Lai izpildītu Komisijas Paziņojuma 96/C 68/06 par atbalstu minimālo apmēru (OV 1996, C 68, 9. lpp., turpmāk tekstā — "Paziņojums par atbalstu minimālo apmēru") kritērijus, Pagaidu regulējumā maksimālais subsīdiju apmērs triju gadu laikposmam (no 1997. gada 1. jūlija līdz 2000. gada 30. jūnijam ieskaitot) tika noteikts 100 000 ekiju, kas ir arī Paziņojumā noteiktais maksimālais apmērs. Turklāt Pagaidu regulējumā paredzētais atbalsts bija atbalsts pieprasītājam — šis jēdziens attiecās uz visām fiziskajām vai juridiskajām personām, kuru labā tika apsaimniekota viena vai vairākas degvielas uzpildes stacijas, kas uzņēmās risku par šo apsaimniekošanu, kā arī kam bija attiecīgās tiesības uz to.

4 Vēlāk Nīderlandes valdība paredzēja Pagaidu regulējuma grozījumus, ar ko noteica subsīdijas vairs nevis pieprasītājam, bet degvielas uzpildes stacijām tieši.

5 Tā kā ar Paziņojumu par atbalstu minimālo apmēru Nīderlandes valdība vēlējās nodrošināt Pagaidu regulējuma grozījumu projekta spēkā esamību, tā ar 1997. gada 14. augusta vēstuli paziņoja Komisijai par šo projektu, precizējot, ka "gadījumā, ja tomēr, pēc Komisijas uzskatiem, par [piedāvāto] shēmu ir jāpaziņo atbilstoši EKL 88. panta 3. punktam, Nīderlandes valdība lūdz, lai šī vēstule tiek uzskatīta par attiecīgo paziņojumu".

6 Pēc vairākkārtējas sarakstes ar Nīderlandes iestādēm, uztraucoties par to, ka ar Pagaidu regulējumu un tā grozījumu projektu atbalstu kumulācijas gadījumus, ko aizliedz Paziņojums par atbalstu minimālo apmēru, novērst nevar, Komisija 1998. gada jūnijā nolēma uzsākt EKL 88. panta 2. punktā paredzēto procedūru (OV C 307, 10. lpp., turpmāk tekstā — "Paziņojums par procedūras uzsākšanu").

7 Šīs procedūras beigās Komisija pieņēma 1999. gada 20. jūlija Lēmumu 1999/705/EK par Nīderlandes valsts atbalstu 633 Nīderlandes degvielas uzpildes stacijām, kas atrodas Vācijas robežas tuvumā (OV L 280, 87. lpp., turpmāk tekstā — "Apstrīdētais lēmums"), kurā tā paziņoja, ka daļa no apstrīdētajiem atbalstiem nebija saderīgi ar kopējo tirgu un ka uz citu daļu attiecas noteikums par minimālo apmēru.

8 Apstrīdētajā lēmumā Komisija degvielas uzpildes stacijas iedalīja sešās kategorijās:

— pārstāvjiem piederošas degvielas uzpildes stacijas ("dealer-owned/dealer-operated", turpmāk tekstā — "*Do/Do*"), kad degvielas uzpildes stacija ir pārstāvja īpašums, kurš to apsaimnieko, uzņemoties attiecīgo risku un esot saistīts ar naftas uzņēmumu ar ekskluzīvu tirdzniecības līgumu, kurā nav ietverta cenu pārvaldības sistēmas klauzula;

— pārstāvju nomātas degvielas uzpildes stacijas ("company-owned/dealer operated", turpmāk tekstā — "*Co/Do*"), kad pārstāvis ir degvielas uzpildes stacijas nomnieks, kurš to apsaimnieko, uzņemoties attiecīgo risku, un kā nomnieks ir saistīts ar naftas uzņēmumu ar ekskluzīvu tirdzniecības līgumu bez cenu pārvaldības sistēmas klauzulas;

— tādas degvielas uzpildes stacijas, kurām Nīderlandes iestādes nav sniegušas informāciju vai ir sniegušas nepilnīgu informāciju;

— degvielas uzpildes stacijas ar algotiem pārstāvjiem ("company owned/company operated", turpmāk tekstā — "*Co/Co*"), kad degvielas uzpildes staciju apsaimnieko naftas uzņēmuma darbinieki vai meitas uzņēmumi, kuri neuzņemas apsaimniekošanas risku un nevar brīvi izvēlēties piegādātājus; šo kategoriju

Komisija iedalīja divās apakškategorijās: "tikai" *Co/Co* degvielas uzpildes stacijas, kad degvielas uzpildes stacija ir naftas uzņēmuma īpašums un šis uzņēmums to apsaimnieko, un "de facto" *Co/Co* degvielas uzpildes stacijas, kad viens apsaimniekotājs iesniedz vairākus atbalsta pieteikumus un tādā veidā vairākas reizes parādās atbalsta saņēmēju sarakstā;

— tādas *Do/Do* degvielas uzpildes stacijas, ko saista cenu pārvaldības sistēmas klauzula, saskaņā ar kuru naftas uzņēmums vajadzības gadījumā apņemas segt daļu no cenas samazinājuma, ko tajā piedāvā apsaimniekotājs, un, visbeidzot,

— tādas *Co/Do* degvielas uzpildes stacijas, ko saista cenu pārvaldības sistēmas klauzula.

9 Attiecībā uz pirmajām divām kategorijām Komisija uzskatīja, ka [atbalstu] kumulācijas risks nepastāv un ka noteikums par atbalstu minimālo apmēru ir piemērojams (Apstrīdētā lēmuma 1. pants).

10 Attiecībā uz trešo kategoriju Komisija uzskatīja, ka nevar izslēgt atbalstu neatļauto kumulāciju. Tādēļ, pēc tās viedokļa, attiecīgajām degvielas uzpildes stacijām piešķirtais atbalsts bija nesaderīgs ar kopējo tirgu un ar Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) līgumu tiktāl, ciktāl šis atbalsts pārsniedza EUR 100 000 katram atbalsta saņēmējam trīs gadu laikposmā [Apstrīdētā lēmuma 2. panta pirmās daļas a) punkts].

11 Attiecībā uz ceturto kategoriju Komisija uzskatīja, ka arī te nevar izslēgt, ka pastāv ar kopējo tirgu un EEZ līgumu nesaderīgi atbalsti to uzņēmumu labā, kam piederēja vairākas degvielas uzpildes stacijas tiktāl, ciktāl, ņemot vērā [atbalstu] kumulāciju, šis

atbalsts pārsniedza EUR 100 000 katram tā saņēmējam trīs gadu laikposmā [Apstrīdētā lēmuma 2. panta pirmās daļas b) punkts].

12 Visbeidzot, attiecībā uz divām pēdējām kategorijām Komisija uzskatīja, ka arī te — tādos pašos apstākļos — pastāvēja atbalstu kumulācijas risks par labu attiecīgajiem naftas uzņēmumiem. Pēc tās viedokļa, piegādātājs pilnībā vai daļēji saņēma apsaimniekotājiem piešķirto atbalstu, jo tie uz cenu pārvaldības sistēmas klauzulu atsaukties nevarēja vai to varēja darīt tikai ļoti ierobežotā apmērā [Apstrīdētā lēmuma 2. panta pirmās daļas c) un d) punkts un otrā daļa].

13 Komisijas uzskatīja, ka pasākumi, uz kuriem neattiecas Nīderlandes valdības pieņemtais noteikums par minimālo apmēru, veido atbalstu EKL 87. panta 1. punkta nozīmē (Apstrīdētā lēmuma 88.–93. apsvērums) un ka EKL 87. panta 2. un 3. punktā paredzētās atkāpes šos atbalstus nepamatoja (Apstrīdētā lēmuma 94.–102. apsvērums). Līdz ar to Komisija šos atbalstus atzina par nesaderīgiem ar kopējo tirgu (Apstrīdētā lēmuma 2. pants) un izdeva rīkojumu tos atgūt (Apstrīdētā lēmuma 3. pants).

14 Apstrīdētā lēmuma pielikumā Komisija sniedza sarakstu ar 769 subsīdiju pieprasītājiem, piemērojot Pagaidu regulējumu, un attiecībā uz katru no tiem, vajadzības gadījumā, norādīja naftas uzņēmuma nosaukumu sadaļās "Naftas uzņēmums/Preču zīmes līgums" un "Naftas uzņēmums/Grupa". Prasītājas nosaukums ir minēts abās sadaļās saistībā ar 16 degvielas uzpildes stacijām.

15 1999. gada 6. oktobra vēstulē Nīderlandes Finanšu ministrija prasītājai darīja zināmu sarakstu ar trīspadsmit degvielas uzpildes stacijām, kas ir starp tām sešpadsmit uzpildes stacijām, par kurām Apstrīdētā lēmuma pielikumā divas reizes ir norādīts

"Q8", kā arī katras no šīm trīspadsmit degvielas uzpildes stacijām atbilstoši Pagaidu regulējumam saņemto subsīdiju summu, precizējot, ka šie "dati ir pietiekami, lai [prasītājai] sniegtu to interesējošo pārskatu par [Apstrīdētā] lēmuma sekām". Apstrīdētajā lēmumā divas no šīm degvielas uzpildes stacijām, kas ir identificētas ar Nr. 333 un Nr. 347, ir klasificētas "de facto" *Co/Co* kategorijā [2. panta b) punkta trešā daļa], četras degvielas uzpildes stacijas, kas ir identificētas ar Nr. 419, Nr. 454, Nr. 459 un Nr. 483, ir klasificētas *Do/Do* kategorijā ar cenu pārvaldības sistēmas klauzulu [2. panta c) punkts] un septiņas degvielas uzpildes stacijas, kas ir identificētas ar Nr. 127, Nr. 211, Nr. 230, Nr. 271, Nr. 387, Nr. 494 un Nr. 519, ir klasificētas *Co/Do* kategorijā ar cenu pārvaldības sistēmas klauzulu [2. panta d) punkts].

Process un lietas dalībnieku prasījumi

16 Laikposmā no 1999. gada 20. septembra līdz 2000. gada 19. janvārim Pirmās instances tiesā tika iesniegtas 74 prasības pret Apstrīdēto lēmumu.

17 1999. gada 9. oktobrī Nīderlandes Karaliste iesniedza prasību Tiesā pret Apstrīdēto lēmumu, to reģistrēja ar numuru C-382/99.

18 Ar prasības pieteikumu, kas Pirmās instances tiesas kancelejā iesniegts 1999. gada 10. decembrī, prasītāja cēla šo prasību pret Apstrīdēto lēmumu, par kuru pilnībā tā uzzināja tikai 1999. gada 6. oktobrī.

19 Ar 2000. gada 9. marta rīkojumu Pirmās instances tiesas pirmās palātas paplašinātā sastāvā priekšsēdētājs, uzklausījis lietas dalībniekus, apturēja tiesvedību šajā lietā atbilstoši Pirmās instances tiesas reglamenta 77. panta a) punktam līdz Tiesas nolēmumam lietā C-382/99.

20 2002. gada 13. jūnijā Tiesa pasludināja spriedumu lietā C-382/99 Nīderlande/Komisija (*Recueil*, I-5163. lpp.), ar kuru tā prasību noraidīja. Līdz ar to šajā lietā process atsākās.

21 Pēc Pirmās instances tiesas uzaicinājuma prasītāja iesniedza apsvērumus par sekām, kas šajā lietā būtu jāņem vērā no šī sprieduma 20. punktā minētā sprieduma lietā Nīderlande/Komisija.

22 Kad jaunā tiesas gada sākumā tika mainīts Pirmās instances tiesas palātu sastāvs, tiesnesis referents tika pārcelts uz otro palātu paplašinātā sastāvā, tādēļ šī lieta tika nodota izskatīšanai otrajai palātai paplašinātā sastāvā.

23 Ar 2003. gada 25. septembra rīkojumu Pirmās instances tiesas otrās palātas paplašinātā sastāvā priekšsēdētājs, uzklausījis lietas dalībniekus, atļāva Nīderlandes Karalistei iestāties lietā prasītājas atbalstam.

24 Ar 2003. gada 20. februāra vēstuli Komisija Pirmās instances tiesai darīja zināmu situāciju par minētā atbalsta atgūšanu. No šīs vēstules izriet, ka attiecībā uz naftas uzņēmumiem Nīderlandes iestādes, vienojoties ar Komisiju, noteica vispārīgu veidu,

kā aprēķināt atgūstamo subsīdiju apmēru. Šiem uzņēmumiem bija jāiesniedz savi apsvērumi par šo aprēķināšanas veidu.

25 Pēc Pirmās instances tiesas uzaicinājuma prasītāja ar 2003. gada 27. augusta vēstuli iesniedza apsvērumus par Komisijas 2003. gada 20. februāra vēstuli.

26 Pēc tiesneša referenta ziņojuma Pirmās instances tiesa (otrā palāta paplašinātā sastāvā) nolēma sākt mutvārdu procesu.

27 Lietas dalībnieku prasījumi un to atbildes uz Pirmās instances tiesas uzdotajiem jautājumiem tika uzklausītas tiesas sēdē 2005. gada 22. novembrī.

28 Nīderlandes Karaliste tiesas sēdē atteicās iesniegt iestāšanās rakstu un iestāties lietā.

29 Prasītājas prasījumi Pirmās instances tiesai ir šādi:

— atcelt lēmumu;

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

30 Komisijas prasījumi Pirmās instances tiesai ir šādi:

— prasību noraidīt kā daļēji nepieņemamu;

— pārējā daļā to noraidīt kā nepamatotu;

— piespriest prasītājai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Juridiskais pamatojums

Par prasības apjomu

Par attiecīgajām degvielas uzpildes stacijām

31 Pirmās instances tiesa atzīst, ka prasītājas iesniegtie atcelšanas pamati tās prasījumu pamatojumam attiecas tikai uz trīspadsmit degvielas uzpildes stacijām, kas ir norādītas Nīderlandes iestāžu 1999. gada 6. oktobra vēstulē (skat. šī sprieduma 15. punktu), proti, degvielas uzpildes stacijām Nr. 127, Nr. 211, Nr. 230, Nr. 271, Nr. 333, Nr. 347, Nr. 387, Nr. 419, Nr. 454, Nr. 459, Nr. 483, Nr. 494 un Nr. 519. No tā izriet, ka prasītāja lūdz atcelt Apstrīdēto lēmumu tikai tajā daļā, kas attiecas uz šīm trīspadsmit degvielas uzpildes stacijām.

32 Tomēr, šķiet, ka tiesas sēdē ir konstatēts, ka Nīderlandes iestādes, pēc vienošanās ar Komisiju, prasītājai vairs nelūdz atbilstoši Apstrīdētajam lēmumam atmaksāt subsīdijas, kas saņemtas par septiņām degvielas uzpildes stacijām, proti, par stacijām Nr. 230, Nr. 333, Nr. 347, Nr. 419, Nr. 454, Nr. 459 un Nr. 519.

33 Tomēr saskaņā ar pastāvīgo judikatūru prasība atcelt tiesību aktu, ko ir iesniegusi fiziska vai juridiska persona, ir pieņemama tikai tad, ja šī persona ir ieinteresēta panākt Apstrīdētā tiesību akta atcelšanu (Pirmās instances tiesas 1995. gada 14. septembra spriedums apvienotajās lietās T-480/93 un T-483/93 *Antillean Rice Mills* u.c./Komisija, *Recueil*, II-2305. lpp., 59. punkts, un 2005. gada 14. aprīļa spriedums lietā T-141/03 *Sniace*/Komisija, Krājums, II-1197. lpp., 25. punkts). Lai prasītāja varētu turpināt prasību atcelt lēmumu, tai ir jābūt personīgai interesei Apstrīdētā lēmuma atcelšanā (skat. Pirmās instances tiesas 2005. gada 17. oktobra rīkojumu lietā T-28/02 *First Data* u.c./Komisija, Krājums, II-4119. lpp., 36. un 37. punkts un tajā minētā judikatūra).

34 Šajā lietā, tā kā Nīderlandes valdība prasītājai vairs neprasa atmaksāt saņemtās subsīdijas par septiņām degvielas uzpildes stacijām, prasītājai vairs nav nekāda uz Apstrīdēto lēmumu balstīta juridiska pienākuma — aplūkojot to kopā ar vienošanos starp Nīderlandes valdību un Komisiju, ko tā noslēdza pēc sadarbības, lai atrisinātu šī lēmuma izpildes grūtības, — attiecībā uz septiņām degvielas uzpildes stacijām. Tā kā vairs nepastāv minētais atmaksāšanas pienākums, tad Apstrīdētā lēmuma atcelšana šajā sakarā prasītājai labvēlīgu situāciju neradīs. Tādēļ tai vairs nav intereses prasības iesniegšanā attiecībā uz minētajām degvielas uzpildes stacijām.

35 Tādēļ šī prasība ir jāatzīst par nepieņemamu attiecībā uz degvielas uzpildes stacijām Nr. 230, Nr. 333, Nr. 347, Nr. 419, Nr. 454, Nr. 459 un Nr. 519.

Par Tiesas sprieduma piemērojamību

36 Komisija, pakļaujoties Pirmās instances tiesas vērtējumam, uzskata prasītājas pamatus un argumentus, ko tā jau izvirzīja Tiesā lietā C-382/99 un kas tika noraidīti ar šī sprieduma 20. punktā minēto spriedumu lietā Nīderlande/Komisija, par nepieņemamiem.

37 Šis arguments ir jānoraida divu iemeslu dēļ. Pirmkārt, lietas izskatīšanas atlikšana Pirmās instances tiesā atbilstoši Tiesas Statūtu 54. panta trešajai daļai līdz sprieduma pieņemšanai Tiesā, apstrīdot — tāpat kā šajā lietā — paša akta spēkā esamību, nekādā veidā neliedz Pirmās instances tiesai izskatīt tajā atlikto lietu, un šī tiesa ir pilnībā un ekskluzīvi kompetenta izskatīt šo lietu no jauna dienā, kad lietas atlikšana tiek pārtraukta. Otrkārt, aizstāvības tiesību ievērošana liedz vienā tiesā likumīgi celtā prasībā ietvertos pamatus un argumentus noraidīt citā tiesā, kurā šīs prasības iesniedzējs nav varējis ne stāties tiesas priekšā, ne iesniegt argumentus.

38 Lai gan pareizas tiesvedības princips, kura izpausmi veicina lietas dalībnieki ar savu rīcību, var šiem lietas dalībniekiem ļaut ierobežot savas prasības un aizstāvību ar jautājumiem, kas praktiski atšķiras no prasībām un iebildumiem, par kuriem Tiesa jau ir izlēmusi, Pirmās instances tiesai nav jāierobežo prasības šo lietas dalībnieku vietā, noraidot noteiktus Tiesā jau iesniegtus pamatus kā nepieņemamus. Tieši pretēji, lietas dalībnieka nekonstruktīva attieksme var radīt izmaksas, kuras nav nepieciešamas strīda atrisināšanai un kuras nevar ņemt vērā, lemjot par tiesāšanās izdevumiem.

39 Tomēr, ja Pirmās instances tiesa ir nospriedusi, ka lietas izskatīšanas atlikšana bija nepieciešama, ņemot vērā faktu, ka gan Tiesā, gan Pirmās instances tiesā tika apstrīdēta viena un tā paša akta spēkā esamība, un ja ir acīmredzams, ka jāievēro

Tiesas sniegtā atbilde šajā sakarā, Pirmās instances tiesas, kas izskata lietu pēc būtības, pienākums tomēr ir pārbaudīt, vai Tiesas sniegtais risinājums ir piemērojams šajā lietā, ievērojot iespējamās faktiskās vai juridiskās atšķirības (šajā sakarā skat. Pirmās instances tiesas 2001. gada 6. decembra spriedumu lietā T-43/98 *Emesa Sugar*/Padome, *Recueil*, II-3519. lpp., 73. lpp.). Atšķirību gadījumā tai ir jāizlemj jautājums, vai šīs atšķirības prasa citādu risinājumu nekā tas, ko sniegusi Tiesa. Ja šādas atšķirības nepastāv un ja lietas dalībnieks uzsver, ka vēlas balstīties uz tādiem pašiem pamatiem kā tie, ko Tiesa jau noraidījusi, Pirmās instances tiesa ar motivētu rīkojumu var noraidīt šos pamatus kā acīmredzami nepamatotus.

Par lietas būtību

40 Sākotnēji prasītāja iesniedza četrus pamatus, kas ir balstīti, pirmkārt, uz faktiskajām kļūdām, otrkārt, valsts atbalsta jēdziena neievērošanu, treškārt, noteikuma par minimālo apmēru nepareizu piemērošanu un, ceturtkārt, labas pārvaldības principa pārkāpumu.

41 Pirmās instances tiesa ņēma vērā, ka prasītāja Tiesai iesniegtajos apsvērumos pēc šī sprieduma 20. punktā minētā sprieduma lietā Nīderlande/Komisija atteicās no sava pamata par noteikuma par minimālo apmēru nepareizu piemērošanu.

42 Pirmās instances tiesa atzīst, ka prasītājas pirmais pamats attiecas tikai uz degvielas uzpildes stacijām Nr. 230, Nr. 333, Nr. 347, Nr. 419, Nr. 454, Nr. 459 un Nr. 519. Tā kā prasība tika atzīta par nepieņemamu daļā par šīm degvielas uzpildes stacijām (skat. šī sprieduma 35. punktu), nepieņemamība ietver arī šo pamatu.

43 Tādējādi ir jāizskata tikai divi atlikušie pamati, kas ir balstīti, pirmkārt, uz valsts atbalsta jēdziena neievērošanu un, otrkārt, uz labas pārvaldības principa pārkāpumu.

Par valsts atbalsta jēdziena neievērošanu

— Lietas dalībnieku argumenti

44 Prasītāja apgalvo, ka Komisija neievēroja valsts atbalsta jēdzienu ar to, ka tā uzskatīja par pierādītu priekšrocību pastāvēšanu par labu prasītājai, valsts līdzekļu izmantošanu un konkurences izkropļošanu.

45 Tā atzīst, ka nodarbina piecu degvielas uzpildes staciju Nr. 127, Nr. 211, Nr. 371, Nr. 387 un Nr. 494 vadītājus un ka degvielas uzpildes stacijas Nr. 483 īpašnieks ar to ir noslēdzis līgumu par ekskluzīvo piegādi ar cenu pārvaldības sistēmas klauzulu.

46 Šī pamata pirmajā daļā prasītāja norāda, ka Komisija ir nepareizi interpretējusi tās cenu pārvaldības sistēmas klauzulu. Apstrīdētajā lēmumā Komisija bija uzskatījusi, ka naftas uzņēmumiem bija obligāti jāiejaucas tās cenu pārvaldības sistēmas klauzulas dēļ. Prasītāja apstiprina, ka tā pilnīgi brīvi var lemt par iejaukšanos apsaimniekotāja labā. Tādējādi savas "Price management systeem" (cenu pārvaldības sistēmas) 6. pantā tā paredz nosacījumus, saskaņā ar kuriem prasītājai ir "iespēja" segt daļu no cenu samazinājuma degvielas uzpildes stacijā. Turklāt šī panta pēdējā daļā ir paredzēts, ka prasītāja jebkurā brīdī var "vienpusēji" grozīt savu klauzulu. Tā norāda, ka šo klauzulu tā izmanto brīvi gadījumos, kad tā to uzskata par lietderīgu,

savu tirdzniecības interešu aizsardzībai. Tādējādi Komisija kļūdaini uzskatīja, ka prasītājai bija pienākums piemērot šo sistēmu.

47 Prasītāja lūdz Pirmās instances tiesu neņemt vērā Tiesas vispārīgos apsvērumus par cenu pārvaldības sistēmas klauzulām un pievērsties prasītājas īpašajai klauzulai. Turklāt Tiesa šī sprieduma 20. punktā minētajā spriedumā lietā Nīderlande/Komisija norādīja tikai to, ka Komisija jau iepriekš pieņēma, ka pastāv netiešais atbalsts naftas uzņēmumiem, balstoties tikai uz to, ka pastāvēja līdzīgas klauzulas. Prasītāja lūdz Pirmās instances tiesai dot rīkojumu Komisijai iesniegt to cenu pārvaldības sistēmas klauzulu tekstu, uz kuru tā pamatojās.

48 Pamata otrajā daļā prasītāja norāda, ka ar valsts atbalstu tai netika sniegtas priekšrocības. Tā pati brīvprātīgi piešķīra dažādas kompensācijas sešām degvielas uzpildes stacijām, pamatojoties uz tās cenu pārvaldības sistēmas klauzulu par kopējo summu NLG 1 083 058, ko pierāda arī dokumenti tās prasības pieteikuma pielikumā. Tā vietā, lai paziņotu, ka prasītāja ir saņēmusi minēto valsts atbalstu, ir jāatzīst, ka minētās degvielas uzpildes stacijas dažreiz saņēma gan atbalstu, gan prasītājas īstenotajā klauzulā paredzēto kompensāciju. Pat ja Komisijas argumenti bija pareizi, no Nīderlandes iestādēm daļējas kompensācijas gadījumā var pieprasīt atmaksāt tikai daļu no "de facto" kompensācijas.

49 Prasītāja noraida Komisijas argumentus, saskaņā ar kuriem faktiskie argumenti ir nepieņemami, jo tie netika izvirzīti administratīvās procedūras laikā. Tā atgādina, ka šī procedūra vispirms sākās starp Komisiju un attiecīgo dalībvalsti. Citi attiecīgie

lietas dalībnieki bija jāņem vērā tikai tad, ja par tiem bija īpaša informācija; attiecībā uz prasītāju tā nav.

50 Pamata trešajā daļā prasītāja norāda, ka minētais atbalsts nekādi neietekmēja prasītāju, jo attiecībā uz prasītāju nekādi valsts līdzekļi nepastāvēja. Turklāt nevarēja būt arī konkurences izkropļošanas, jo, pat ja piekrīt Komisijas argumentiem, visiem piegādātājiem ir vienādas priekšrocības gan Nīderlandē, gan attiecībā uz to meitas uzņēmumiem, kuri darbojas Vācijā. Visbeidzot, noteikuma par minimālo apmēru dēļ tirdzniecība starp dalībvalstīm nevarēja būt ietekmēta.

51 Komisija balstās uz Apstrīdētajā lēmumā izklāstītās analīzes pamatotību, ko apstiprina šī sprieduma 20. punktā minētais spriedums lietā Nīderlande/Komisija.

— Pirmās instances tiesas vērtējums

52 Pamata pirmajā daļā prasītāja pēc būtības norāda, ka tās cenu pārvaldības sistēmas klauzulai nav obligātā rakstura un tādējādi tā neatbilst Apstrīdētajā lēmumā izklāstītajai klauzulai.

53 Vispirms ir jāatzīst, ka Komisijai, pieņemot Apstrīdēto lēmumu, skaidri bija zināms par prasītājas cenu pārvaldības sistēmas klauzulu. Tādējādi Komisijai bija 574 ekskluzīvās tirdzniecības līgumi, kas attiecīgās degvielas uzpildes stacijas saistīja ar naftas uzņēmumiem (Apstrīdētā lēmuma 7. apsvērums), kuri parasti ietvēra cenu pārvaldības sistēmas klauzulu. Turklāt attiecībā uz prasītāju tās klauzula Apstrīdē-

tajā lēmumā ir minēta īpaši (28., 31., 49. un 50. apsvērums). Turklāt Komisija iebildumu raksta pielikumā iesniedza četrus ekskluzīvās tirdzniecības līgumus, kas ir noslēgti starp prasītāju un dažām no šīm sešām degvielas uzpildes stacijām, attiecībā uz kurām prasītāja atzina cenu pārvaldības sistēmas klauzulas pastāvēšanu (degvielas uzpildes stacijas Nr. 127, Nr. 211, Nr. 371 un Nr. 387). Līdz ar to prasītājas lūgums, kura mērķis ir, lai Komisija iesniedz to cenu pārvaldības sistēmas klauzulu tekstu, uz kuru tā pamatojās, nav jāapmierina.

54 Apstrīdētajā lēmumā Komisija izklāstīja cenu pārvaldības sistēmas klauzulas, nosakot:

"cenu pārvaldības sistēmas klauzula visbiežāk nosaka, ka naftas uzņēmums uzņemas daļu no izmaksām par cenu samazināšanu degvielas uzpildes stacijā, kam piekrīt stacijas apsaimniekotājs, tiktāl, ciktāl iekšējā un/vai starptautiskā tirgus nosacījumu dēļ šāds samazinājums ir vēlams vai nepieciešams pagaidām vai uz ilgāku laiku. Pirms uzsākt šādu cenu samazināšanu bieži vien ir nepieciešama iepriekšēja apspriešanās starp dalībniekiem" (Apstrīdētā lēmuma 84. apsvērums).

Tā uzskatīja, ka šī klauzula "nosaka piegādātāja pienākumu piešķirt pārstāvim vismaz daļēju kompensāciju par zaudējumiem, kas tam radušies [..] akcīzes nodokļa paaugstināšanas rezultātā" (Apstrīdētā lēmuma 85. apsvērums). Tā secināja, ka, "piešķirot apsaimniekotājiem atbalstu, lai kompensētu ieņēmumu zudumu, ko rada akcīzes nodokļa attiecībā uz vieglajām eļļām paaugstināšana Nīderlandē, [varēja] uzskatīt, ka faktiski Nīderlandes valdība pilnībā vai daļēji uzņēmās piegādātāja pienākumus [šīs klauzulas] ietvaros" (Apstrīdētā lēmuma 85. apsvērums).

55 Tādējādi no Apstrīdētā lēmuma izriet, ka cenu pārvaldības sistēmas klauzula veido daļu no līgumsaistībām, kuras saista degvielas uzpildes stacijas ar naftas uzņēmumiem, tomēr šai klauzulai nav obligāta un/vai automātiska rakstura.

56 Šī sprieduma 20. punktā minētajā spriedumā lietā Nīderlande/Komisija, neraugoties uz prasītājas argumentu, ka cenu pārvaldības sistēmas klauzulas lielākajā daļā gadījumu nerada naftas uzņēmumu beznosacījuma pienākumu daļēji segt cenas samazinājumu degvielas uzpildes stacijās (57. punkts), Tiesa secināja, ka atbalsts degvielas uzpildes stacijām atbrīvoja naftas uzņēmumus no to pienākuma pilnībā vai daļēji uzņemties izmaksas par cenu samazinājumu degvielas uzpildes stacijā, ko īsteno izplatītājs, lai novērstu tirgus daļu zaudēšanu (66. punkts). No tā izriet — Tiesa ir uzskatījusi, ka Komisijas izskatītajām cenu pārvaldības sistēmas klauzulām bija obligāts raksturs, bet par šī pienākuma beznosacījuma raksturu Tiesa tieši nelēma.

57 Šī analīze ir jāpievieno ģenerāladvokāta Ležē [*Léger*] analīzei, kas secinājumos šī sprieduma 20. punktā minētajā lietā Nīderlande/Komisija (*Recueil*, I-5167. lpp.) izmanto tādu pašu formulējumu kā Tiesa. Šī formulējuma pamatotību viņš pierādīja, izklāstot, ka atbalsta neesamības gadījumā viņam šķiet "ļoti iespējams", ka uzņēmumi pēc to izplatītāju lūguma piemēro cenu pārvaldības sistēmas klauzulas, lai novērstu tirgus daļu zaudēšanu (secinājumu 129. punkts).

58 Turpinājumā ir jāapskata prasītājas klauzula. Prasītājas iesniegtais cenu pārvaldības sistēmas klauzulas teksts, turpmāk tekstā — "CPS", ir šāds:

"CPS dod [prasītajai] iespēju sakarā ar turpmāk precizētajiem nosacījumiem segt daļu no koncesionāra īstenotā cenas samazinājuma degvielas uzpildes stacijā [..]

Nosacījumi, pie kuriem [prasītājai] ir jāuzņemas CPS tabulās minētā dalība, ir šādi:

a. Reāla apgrozījuma zuduma iespējamība.

b. Nepārprotami pastāv laba sadarbība ar [prasītāju], proti, [prasītāja] sāk piedalīties tikai pēc saskaņošanas ar [savu] inspektoru, kas ir atbildīgs par koncesionāra rajonu, un tikai ar šī inspektora piekrišanu [prasītājas] dalībai.

c. Koncesionārs var prasīt [prasītājas] piedalīšanos tikai pēc tās rakstveida apstiprinājuma, skat. pielikumu.

[..]

[Prasītājai] jebkurā brīdī līguma darbības laikā ir tiesības (pilnībā vai daļēji) pagaidām vienpusēji grozīt CPS."

59 No tā izriet, ka prasītājai ir tiesības neizmantot savu cenu pārvaldības sistēmas klauzulu. Tādējādi šī klauzula prasītājam dod tikai "iespēju" daļēji kompensēt cenu samazinājumu degvielas uzpildes stacijā. Tāpat tikai prasītājas rakstveida apliecinājums tās dalībai degvielas uzpildes stacijas cenu samazinājuma kompensācijā ļauj apsaimniekotājam "prasīt" šīs klauzulas piemērošanu. Turklāt fakts, ka prasītāja sev piešķir tiesības vienpusēji grozīt minēto klauzulu, pastiprina iespaidu, ka prasītāja to

pilnībā pārvalda. No tā galvenokārt izriet, ka šo klauzulu var piemērot tikai ar prasītājas piekrišanu.

60 Tomēr no prasītājas iesniegtajiem dokumentiem izriet, ka tā laikposmā no 1997. gada 1. janvāra līdz 15. oktobrim ik mēnesi piemēroja visu to līgumu cenu pārvaldības sistēmas klauzulu, kuros tā bija ietverta. No tā izriet, ka prasītāja faktiski bija paredzējusi piemērot savu cenu pārvaldības sistēmas klauzulu.

61 Tāpat ir jānorāda, — kā atzīst arī prasītāja — ka tās klauzula atbilst aprakstam Apstrīdētā lēmuma 84. apsvērumā. Turklāt prasītājas klauzula tai uzliek faktisku pienākumu piešķirt vismaz daļēju kompensāciju par zaudējumiem, kas līguma otrai pusei radās akcīzes nodokļa paaugstināšanas dēļ, kuru Komisija ir norādījusi Apstrīdētā lēmuma 85. apsvērumā. Faktiski — kā prasītāja apstiprināja tiesas sēdē — ir skaidrs, ka cenu pārvaldības sistēmas klauzulas mērķis ir to piemērot tirgus daļu zaudēšanas gadījumā, it īpaši ja tas notiek akcīzes nodokļa paaugstināšanas dēļ. Šajā lietā to pierāda arī šīs klauzulas piemērošana, ko veica prasītāja. No iepriekš minētā izriet, ka prasītājas cenu pārvaldības sistēmas klauzula ir jāuzskata par obligātu Apstrīdētā lēmuma nozīmē.

62 Tādējādi Komisija pareizi secināja, ņemot vērā prasītājas klauzulu, ka, "piešķirot apsaimniekotājiem atbalstu, lai kompensētu ieņēmumu zaudēšanu, ko rada akcīzes nodokļa attiecībā uz vieglajām eļļām paaugstināšana Nīderlandē, [varēja] uzskatīt, ka faktiski Nīderlandes valdība pilnībā vai daļēji uzņēmās piegādātāja pienākumus [šīs klauzulas] ietvaros" (Apstrīdētā lēmuma 85. apsvērums). Tādēļ Komisija pareizi ierakstīja degvielas uzpildes stacijas Nr. 127, Nr. 211, Nr. 371, Nr. 387, Nr. 483 un Nr. 494 Apstrīdētā lēmuma 2. panta c) punktā vai 2. panta d) punktā, tādējādi uzliekot pienākumu atgūt atbalstu no prasītājas.

63 Tādēļ šī pamata pirmā daļa ir jānoraida kā nepamatota.

64 Pamata otrajā daļā prasītāja pēc būtības apgalvo, ka tā personīgi nav saņēmusi priekšrocības no subsīdiju piešķiršanas minētajām degvielas uzpildes stacijām, pat ne daļējas priekšrocības, jo tā savu cenu pārvaldības sistēmas klauzulu izmantoja brīvprātīgi.

65 Pirmkārt, ir jāatgādina pastāvīgā judikatūra, saskaņā ar kuru lēmuma likumība valsts atbalsta jomā jāvērtē, pamatojoties uz Komisijas rīcībā esošo informāciju lēmuma pieņemšanas brīdī (šī sprieduma 20. punktā minētais Tiesas spriedums lietā Nīderlande/Komisija, 49. punkts, un 2004. gada 14. septembra spriedums lietā C-276/02 Spānija/Komisija, Krājums, I-8091. lpp., 31. punkts).

66 Tomēr netiek apgalvots, ka Komisija Apstrīdētā lēmuma pieņemšanas laikā zināja faktu, ka prasītāja turpina piemērot cenu pārvaldības sistēmas klauzulu, neraugoties uz Pagaidu regulējuma ieviešanu. Līdz ar to, ja pieņem, ka tā ir, šis fakts nevar ietekmēt Apstrīdētā lēmuma tiesiskumu.

67 Otrkārt, ir jāpiebilst, ka Komisija, tiklīdz tā saskaras ar tādu atbalsta shēmu, kāda ir šajā lietā, parasti nevar un tai nav arī pienākuma precīzi noteikt atbalsta apmēru, ko saņēmis katrs individuālais atbalsta saņēmējs. Tādēļ īpašos apstākļus, kuri piemīt vienam atbalsta saņēmējam saskaņā ar šo shēmu, to var novērtēt tikai atbalsta atgūšanas posmā (šajā sakarā skat. Tiesas 2002. gada 7. marta spriedumu lietā C-310/99 Itālija/Komisija, *Recueil*, I-2289. lpp., 89.–91. punkts un tajā minētā judikatūra). Šajā lietā šo pieeju apstiprināja Tiesa ar šī sprieduma 20. punktā minēto spriedumu lietā Nīderlande/Komisija, kurā tā norādīja, ka "dalībvalsts pienākums aprēķināt precīzu atgūstamā atbalsta apmēru, it īpaši ja — kā šajā lietā, kad runa ir par daudzām degvielas uzpildes stacijām, — šis aprēķins ir atkarīgs no informācijas,

kas Komisijai netika paziņota, ir ietverts plašākā lojālas sadarbības pienākuma ietvaros, kas abpusēji saista Komisiju un dalībvalstis, īstenojot Līguma normas valsts atbalsta jomā" (91. punkts).

68 Tāpēc, ja prasītājas minētos faktus uzskata par pareiziem, tie nevar ietekmēt Apstrīdētā lēmuma spēkā esamību, bet tikai atbalsta atgūšanas noteikumus. Tomēr atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai "gadījumā, ja nepastāv Kopienu tiesību noteikumi šajā jautājumā, tāda valsts atbalsta atgūšana, kas ir atzīts par nesaderīgu ar kopējo tirgu, ir jāveic saskaņā ar valsts tiesībās paredzētajiem noteikumiem" (skat. šī sprieduma 20. punktā minēto spriedumu lietā Nīderlande/Komisija, 90. punkts un tajā minētā judikatūra). Strīdu par šo īstenošanu var izskatīt tikai valsts tiesa (šajā sakarā skat. Tiesas 2003. gada 24. jūlija rīkojumu lietā C-297/01 *Sicilcassa* u.c., *Recueil*, I-7849. lpp., 41. un 42. punkts, un Pirmās instances tiesas 1995. gada 8. jūnija spriedumu lietā T-459/93 *Siemens*/Komisija, *Recueil*, II-1675. lpp., 104. punkts).

69 Ja — kā šajā lietā — attiecīgā dalībvalsts ir norādījusi uz grūtībām Komisijas lēmuma īstenošanā valsts atbalsta jomā un ir atrisinājusi šīs grūtības lojālas sadarbības ar Komisiju ietvaros, īstenošanas pasākumi, ko šī dalībvalsts rezultātā pieņem, ir valsts tiesas kompetencē. Tas tā ir pat tad, ja Komisija ir piekritusi attiecīgās dalībvalsts piedāvātā īstenošanai. Šis apstiprinājums tikai pauž Komisijas viedokli par šīs īstenošanas pieņemamo raksturu no Kopienas viedokļa, ņemot vērā šai dalībvalstij radušās [lēmuma] īstenošanas grūtības, taču tas nemaina attiecīgās dalībvalsts atbildību šo grūtību identificēšanā un to risinājuma veida rašanā. Ja strīds par atbalsta atgūšanu pastāv arī pēc minētā apstiprinājuma, it īpaši attiecībā uz Apstrīdētajā lēmumā ietverto faktu konstatējumu vai attiecībā uz saņemto konkrēto summu, kas ir jāatgūst, valsts tiesas pienākums ir šīs pastāvošās [lēmuma] īstenošanas grūtības atrisināt, izmantojot valsts tiesību noteikumus, ņemot vērā Apstrīdēto lēmumu un, vajadzības gadījumā, ņemot vērā šīs pastāvošās grūtības, ievērojot Komisijas apstiprinājumu. Šaubu gadījumā saskaņā ar lojālas sadarbības principu valsts tiesai vienmēr ir iespēja uzdot jautājumus Komisijai (šajā sakarā skat. Tiesas 1996. gada 11. jūlija spriedumu lietā C-39/94 *SFEI* u.c., *Recueil*, I-3547. lpp., 49. un 50. punkts un tajā minētā judikatūra, kā arī pēc analoģijas šī sprieduma 20. punktā minēto spriedumu lietā Nīderlande/Komisija, 91. un 92. punkts) vai

uzdot prejudiciālu jautājumu Tiesai (skat. šī sprieduma 68. punktā minēto spriedumu lietā *Siemens*/Komisija, 104. punkts un tajā minētā judikatūra).

70 Tādēļ šī pamata otrā daļa ir jānoraida kā neefektīva.

71 Pamata trešajā daļā prasītāja apgalvo, ka atbalsts neradīja nekādu konkurences izkropļojumu un neietekmēja tirdzniecību starp dalībvalstīm, it īpaši noteikuma par minimālo apmēru dēļ.

72 Šie argumenti tika iesniegti Tiesā lietā, kas ir pamatā šī sprieduma 20. punktā minētajam spriedumam lietā Nīderlande/Komisija (30. punkta beigas). Tiesa tos vispārīgā veidā noraidīja (37.–39. punkts), par tādiem naftas uzņēmumiem kā prasītāja īpaši norādot uz sava sprieduma 60.–66. punktu. Tiesa tādējādi uzskatīja, ka atbalsta mērķis ir izvairīties no tā, ka degvielas cenas paaugstināšanās dēļ, kas rodas pēc akcīzes nodokļa paaugstināšanas Nīderlandē, degvielas uzpildes staciju Vācijas robežas tuvumā apgrozījums samazinātos, ņemot vērā Vācijā piemērotos konkurētspējīgākos tarifus (63. punkts). Tā piebilst, ka šāds mērķis bija izvirzīts arī cenu pārvaldības sistēmas klauzulās (64. punkts). Tā konstatēja, ka degvielas uzpildes stacijām, ko ar naftas uzņēmumiem saista cenu pārvaldības sistēmas klauzula, pārskaitītie atbalsti rada ekonomiska rakstura sekas attiecīgajiem naftas uzņēmumiem, jo atbalsta rezultātā jebkurā gadījumā uzņēmumi tiek atbrīvoti no to pienākumiem pilnībā vai daļēji uzņemties izmaksas par cenu samazināšanu degvielas uzpildes stacijā, ko veic tās apsaimniekotājs, lai novērstu no tirgus daļu zaudēšanas. No tā Tiesa secināja, ka Pagaidu regulējums veido atbalstu naftas uzņēmumu labā, jo tā rezultātā tiek atvieglotas saistības, kas parasti gulstas uz šo uzņēmumu budžetu, uzturot to konkurētspējas stāvokli iekšējā vai starptautiskajā tirgū (66. punkts).

73 No tā skaidri izriet, ka, pēc Tiesas uzskatiem, attiecībā uz naftas uzņēmumiem, minētais atbalsts izraisīja konkurences izkropļojumus un ietekmēja tirdzniecību starp dalībvalstīm.

74 Tomēr prasītāja nav sniegusi nevienu konkrētu pierādījumu attiecībā uz savu stāvokli, kas savukārt var radīt Tiesas vispārīgo apsvērumu spēkā neesamību.

75 Tādēļ Pirmās instances tiesa atzīst, ka Apstrīdētais lēmums ir spēkā daļā, kurā tiek konstatēta konkurences izkropļošana un ietekme uz tirdzniecību starp dalībvalstīm. Tā rezultātā šī pamata trešā daļa ir jānoraida kā acīmredzami nepamatota.

76 Tā kā šī pamata visas daļas ir noraidītas, minētais pamats ir jānoraida kopumā.

Par pamatu, kas balstīts uz labas pārvaldības principa pārkāpumu

— Lietas dalībnieku argumenti

77 Šajā pamatā prasītāja norāda, ka Komisija pārkāpa vispārējo labas pārvaldības principu, jo tā ieinteresētajām personām nedarīja zināmus pasākumus, ko tā plānoja veikt attiecībā uz tām un nedeva tām iespēju paust savu viedokli. Prasītāja norāda uz pastāvīgo judikatūru, saskaņā ar kuru aizstāvības tiesību ievērošana jebkurā atklātā procedūrā pret personu, kuras rezultātā var tikt pieņemts šai personai nelabvēlīgs

tiesību akts, ir Kopienu tiesību pamatprincips, un tā ir jānodrošina, pat ja nepastāv nekāds attiecīgās procedūras tiesiskais regulējums (Pirmās instances tiesas 1994. gada 6. decembra spriedums lietā T-450/93 *Lisrestal* u.c./Komisija, *Recueil*, II-1177. lpp., 42. punkts).

78 Prasītājai tika piespriests atmaksāt minēto atbalstu Nīderlandei. Tomēr tai par šo pienākumu iepriekš paziņots netika. Pirmkārt, pret to nevarēja uzsākt administratīvo procedūru valsts mērogā. Tas pierādīja, ka Nīderlandes iestādes to neuzskatīja par atbalsta saņēmēju. Otrkārt, Komisija šīs procedūras laikā nekādā veidā nevērsās pie naftas uzņēmumiem. Paziņojums par procedūras uzsākšanu — kurā precizēts, ka "Komisija nevar izslēgt, ka atbalsta tiešie saņēmēji bija naftas uzņēmumi", — bija pārāk neskaidrs, lai to varētu uzskatīt par uzaicinājumu norādīt savu viedokli. Prasītāja uzsver, ka Paziņojumā tika norādīts tikai fakts, ka tādēļ, ka attiecīgās degvielas uzpildes stacijas ir naftas uzņēmumu īpašumā, naftas uzņēmumus var uzskatīt par atbalsta "saņēmējiem" un tātad tiem ir jāatmaksā atbalsts. Ja šāda shēma ir iespējama, tad Apstrīdētais lēmums balstītos uz pavisam jaunu elementu, proti, cenu pārvaldības sistēmas klauzulām. Tomēr prasītājai nebija iespējas paust savu viedokli šajā jautājumā.

79 Komisija uzskata, ka pietiek atgādināt, ka prasītāja iesniedza apsvērumus administratīvās procedūras laikā, it īpaši uzsverot, ka degvielas uzpildes stacijas tai lūdza palielināt to ienākumu robežu, un prasītāja pati iesniedza Komisijai savu tipveida līgumu, kas ietver cenu pārvaldības sistēmas klauzulu. Tagad būtu dīvaini apgalvot, ka Komisijai šos datus izmantot nevajadzēja, jo šajā sakarā vispirms vajadzēja noskaidrot prasītājas [viedokli]. Tādējādi prasītāja ļoti labi zināja visus lietas aspektus. Tāpat Komisija uzsver faktu, ka, lai iegūtu papildu informāciju par cenu pārvaldības sistēmas klauzulām, tai 1999. gada 20. janvārī bija jāizdod rīkojums Nīderlandes iestādēm.

— Pirmās instances tiesas vērtējums

80 Vispirms jāatgādina, ka administratīvā procedūra valsts atbalsta jomā tiek uzsākta tikai pret attiecīgo dalībvalsti (Tiesas 2002. gada 24. septembra spriedums apvienotajās lietās C-74/00 P un C-75/00 P *Falck* un *Acciaierie di Bolzano*/Komisija, *Recueil*, I-7869. lpp., 81. punkts). Uzņēmumi, kas ir atbalsta saņēmēji, tiek uzskatīti tikai par ieinteresētajām personām šajā procedūrā (Pirmās instances tiesas 2003. gada 6. marta spriedums apvienotajās lietās T-228/99 un T-233/99 *Westdeutsche Landesbank Girozentrale* un *Land Nordrhein-Westfalen*/Komisija, *Recueil*, II-435. lpp., 122. punkts). No tā izriet, ka ieinteresētām personām, kas nevar balstīties uz aizstāvības tiesībām, kuras ir atzītas tām personām, pret ko ir uzsākta procedūra, ir tikai tiesības būt attiecīgi iesaistītām administratīvajā procedūrā, ņemot vērā šīs lietas apstākļus (iepriekš minētais spriedums apvienotajās lietās *Falck* un *Acciaierie di Bolzano*/Komisija, 83. punkts, un Pirmās instances tiesas 1998. gada 25. jūnija spriedums apvienotajās lietās T-371/94 un T-394/94 *British Airways* u.c. un *British Midland Airways*/Komisija, *Recueil*, II-2405. lpp., 60. punkts).

81 Atbilstoši EKL 88. panta 2. punktam Komisijas uzdevums ir likt ieinteresētajām personām iesniegt apsvērumus formālās pārbaudes posmā. Saistībā ar šo pienākumu pastāvīgajā judikatūrā ir noteikts, ka paziņojuma publikācija *Oficiālajā Vēstnesī* ir atbilstošs līdzeklis, kā paziņot visām ieinteresētajām personām par šādas procedūras uzsākšanu (Tiesas 1984. gada 14. novembra spriedums lietā 323/82 *Intermills*/Komisija, *Recueil*, 3809. lpp., 17. punkts), un "šī paziņojuma vienīgais mērķis ir no ieinteresētām personām saņemt visu informāciju, kas ir vajadzīga, lai palīdzētu Komisijai tās turpmākajās darbībās" (Tiesas 1973. gada 12. jūlija spriedums lietā 70/72 Komisija/Vācija, 813. lpp., 19. punkts, un Pirmās instances tiesas 1996. gada 22. oktobra spriedums lietā T-266/94 *Skibsværftsforeningen* u.c./Komisija, II-1399. lpp., 256. punkts).

82 Līdz ar to prasītāja nevarēja norādīt uz labas pārvaldības principa pārkāpumu tāpēc, ka Komisija prasītājai personīgi nelūdza iesniegt apsvērumus par atbalsta analīzes procedūru.

83 Bet Komisijai ir pienākums lietderīgā veidā ieinteresētajām personām dot iespēju sniegt apsvērumus valsts atbalsta formālās pārbaudes procedūras ietvaros (šī sprieduma 80. punktā minētais spriedums apvienotajās lietās *Falck* un *Acciaierie di Bolzano*/Komisija, 170. punkts, un Pirmās instances tiesas 2004. gada 14. janvāra spriedums lietā T-109/01 *Fleuren Compost*/Komisija, *Recueil*, II-127. lpp., 45. un 46. punkts).

84 Prasītāja šajā sakarā apgalvo, ka Paziņojums par procedūras uzsākšanu bija pārāk neskaidrs, lai tā sevi kā naftas uzņēmumu varētu uzskatīt par ieinteresēto personu.

85 Vispirms ir jāatgādina, ka Komisijai ir jāuzsāk formālā pārbaudes procedūra, paredzot par to informēt ieinteresētās personas, ja pēc iepriekšējās pārbaudes tai rodas būtiskas šaubas par minētā finanšu pasākuma saderību ar kopējo tirgu. No tā izriet, ka Komisijai nevar likt iesniegt pilnīgu analīzi par atbalstu, kas minēts tās attiecīgajā Paziņojumā par šīs procedūras uzsākšanu. Tomēr Komisijai ir pietiekami precīzi jānosaka savas pārbaudes ietvari, lai ieinteresēto personu tiesībām iesniegt apsvērumus nezustu jēga.

86 Šajā gadījumā lēmumā par formālās pārbaudes procedūras uzsākšanu, ar ko ieinteresētās personas tika uzaicinātas iesniegt apsvērumus, Komisija izklāstīja, ka attiecībā uz naftas uzņēmumiem nebija izslēgts, ka šie uzņēmumi tiek uzskatīti par atbalsta saņēmējiem un, iespējams, tiem [atbalsts] ir jāatmaksā. Komisija šo iespējamību balstīja uz to, ka šādā veidā ekskluzīvie tirdzniecības vai nomas līgumi (fakta pārbaude) varētu ierobežot neatkarīgo apsaimniekotāju tiesības, kas faktiski ir jāņem vērā kā tādi, kas ir ietverti naftas uzņēmumu nodarbināto pārstāvju kategorijā, proti, kas neuzņemas risku par degvielas uzpildes stacijas apsaimniekošanu (Paziņojuma septītais un astotais apsvērums).

87 Protams, ir jāatzīst, ka Komisija Apstrīdētajā lēmumā atteicās no savas teorijas pārbaudīt naftas uzņēmumu faktus par degvielas uzpildes stacijām ar ekskluzīvo tirdzniecības līgumu izmantošanu, uz kuriem bija balstītas tās lēmumā par procedūras uzsākšanu izteiktās šaubas (Apstrīdētā lēmuma 75. apsvērums). Tāpat šajā lēmumā par procedūras uzsākšanu tā neizklāstīja apstākļus, saskaņā ar kuriem tikai ar to vien, ka pastāv cenu pārvaldības sistēmas klauzula, pietiek, lai naftas uzņēmumus uzskatītu par atbalsta saņēmējiem. Tādējādi šajā jautājumā prasītājai bija grūtības ieņemt konkrētu nostāju. Tomēr no minētā lēmuma par procedūras uzsākšanu izriet, ka Komisija šajā pārdomu stadijā, ņemot vērā, ka tās rīcībā bija ļoti nedaudz informācijas, nebija norādījusi šo īpašo atbalsta summas pārskaitīšanas shēmu.

88 Savukārt Komisija, sākot no Paziņojuma posma, atbilstoši uzdeva jautājumus par patieso atbalsta saņēmēju, it īpaši attiecībā uz naftas uzņēmumu veikto ekskluzīvās piegādes līgumu pārbaudi. Ja šajā agrīnajā Komisijas pārdomu stadijā šos jautājumus galvenokārt uzdeva par degvielas uzpildes staciju neatkarību, ņemot vērā to klasifikāciju *Co/Co* degvielas uzpildes staciju kategorijā, tad atliek tikai piekrist pamata koncepcijai, saskaņā ar kuru naftas uzņēmumi varēja būt patiesie atbalsta saņēmēji par Paziņojumā minētajiem ekskluzīvās piegādes līgumiem.

89 Turklāt ir jāsecina, ka prasītāja pietiekami labi saprata koncepciju, lai, pirmkārt, iesniegtu Komisijai savu tipveida līgumu, kā arī savu cenu pārvaldības sistēmas klauzulu un, otrkārt, informētu Komisiju, ka tā atbalstu uzskata par nepieciešamu, jo degvielas uzpildes stacijas tai pieprasīja palielināt to ienākumu robežu. Dīvainā kārtā veids, kādā prasītāja vērsās [Komisijā], proti, iesniedzot savu cenu pārvaldības sistēmas klauzulu, pierādīja, ka tā bija spējīga saprast to, kādi būtiskie dati varēja būt atbilstīgi galīgā lēmuma pieņemšanai. Fakts, ka Komisija pārsvarā izmantoja prasītājas iesniegtos datus, var pamatot argumentus, kuru rezultātā tai tika uzlikts pienākums atmaksāt atbalstu, un tas ir saderīgs ar formālās pārbaudes procedūras mērķi, ar ko ieinteresētās personas kļūst par Komisijas informācijas avotu.

90 Šajā sakarā ir jānoraida prasītājas tiesas sēdē sniegtais arguments, ka tās vēršanās Komisijā nekādā gadījumā neatbilda dalībai atbalsta formālās pārbaudes procedūrā. Pietiek konstatēt, ka pēc Paziņojuma par formālās pārbaudes procedūras uzsākšanu publicēšanas prasītāja iesniedza Komisijai savus apsvērumus, kas ir tieši saistīti ar pārbaudāmo atbalstu un ir tam īpaši atbilstīgi. Tādējādi šī prasītājas vēršanās [Komisijā] faktiski, ja ne juridiski, ir jāuzskata par tās piedalīšanos formālajā pārbaudes procedūrā kā ieinteresētajai personai.

91 Tā rezultātā Komisija, nepārkāpjot labas pārvaldības principu, izmantojot tās rīcībā esošos līdzekļus, ir pareizi tikusi galā ar uzdevumu dot ieinteresētajām personām iespēju pienācīgi iesniegt apsvērumus atbalsta formālas pārbaudes procedūras laikā.

92 Ņemot vērā iepriekš minēto, šis pamats tiek noraidīts kā nepamatots.

Par tiesāšanās izdevumiem

93 Atbilstoši Reglamenta 87. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā prasītājai spriedums ir nelabvēlīgs, tai jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus saskaņā ar Komisijas prasījumiem.

94 Atbilstoši tā paša reglamenta 87. panta 4. punkta pirmajai daļai dalībvalstis, kas iestājas lietā, sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas. Tātad Nīderlandes Karaliste sedz savus tiesāšanās izdevumus pati.

Ar šādu pamatojumu

PIRMĀS INSTANCES TIESA (otrā palāta paplašinātā sastāvā)

nospriež:

1) prasību noraidīt;

2) prasītāja sedz savus tiesāšanās izdevumus un atlīdzina Komisijas tiesāšanās izdevumus;

3) Nīderlandes Karaliste sedz savus tiesāšanās izdevumus pati.

Pirrung Meij Forwood

Pelikánová Papasavvas

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2006. gada 31. maijā.

Sekretārs Priekšsēdētājs

E. Coulon J. Pirrung